

Dosarul nr. 3ra-832/19

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Glodeni (jud: A. Țihonschi)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: A. Garbuz, A. Ciobanu, Iu. Grosu)

ÎNCHEIERE

17 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Aftenie Certan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 07 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 26 septembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni,

c o n s t a t ă :

La data de 07 iunie 2018, Aftenie Certan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în luna octombrie 1998, când deținea funcția de procuror-adjunct în Procuratura Glodeni, i-a fost stabilită pensie pentru vechime în muncă reieșind din salariul mediu lunar, calculat la acel moment conform funcției deținute, pensie de care a beneficiat până la finele anului 2011.

A invocat că ulterior, salariul procurorului a fost majorat, respectiv în aprilie 2013 și august 2016, însă mărimea pensiei lui nu a fost recalculată.

Astfel, consideră că a fost lipsit de Casa Națională de Asigurări Sociale de dreptul dobândit legal în anul 1998.

Reclamantul a menționat că la recalcularea pensiei i-a fost stabilită mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la data de 01 aprilie a fiecărui an și cu achitarea doar a 50 % din mărimea stabilită de legiuitor.

Aftenie Certan a susținut că la 19 aprilie 2018 s-a adresat cu cerere prealabilă la CTAS Glodeni. Prin răspunsul CNAS nr. C-1013/18 din 06 iunie 2018, cererea prealabilă

a fost respinsă, din motiv că nu ar exista temei legitim de a-i recalcula pensia ca procuror din salariul majorat al procurorului în exercițiu.

A solicitat obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea pensiei conform majorării salariilor procurorilor pe parcursul anilor și de fiecare dată de la data de 01 a lunii în care a fost și va fi efectuată majorarea salariului procurorului în exercițiu, repararea prejudiciului material și moral.

În ședința de judecată a instanței de fond din 26 septembrie 2018, Aftenie Certan a declarat că renunță la pretențiile privind repararea prejudiciului material și moral, prin încheierea din 26 septembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, fiind admis renunțul reclamantului la acțiunea cu privire la repararea prejudiciului material și moral, cu încetarea în această parte a procesului.

Prin hotărârea din 26 septembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, a fost admisă acțiunea depusă de către Aftenie Certan și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să-i achite lui Aftenie Certan pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului adjunct al raionului, potrivit legislației referitoare la majorarea salariului mediu al procurorului în funcție, începând cu 05 aprilie 2013 și respectiv, începând cu 01 august 2016.

Prin decizia din 07 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 26 septembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni.

Instanțele ierarhic inferioare și-au motivat soluția prin faptul că dreptul social cu privire la beneficierea de pensie pentru vechime în muncă, inclusiv și recalcularea acesteia în dependență de majorarea salariului procurorului în exercițiu, a fost dobândit de către Aftenie Certan anterior modificărilor din data de 01 iulie 2011 operate la art. 73 din Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008.

În această ordine de idei, instanțele de judecată au menționat că prin Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, procurorilor, începând cu 01 iulie 2011, li s-a stabilit dreptul la pensie în conformitate cu Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat, circumstanțe care au dus la schimbări esențiale în raport cu dreptul la pensie acordat procurorilor până la modificările de rigoare. Însă, noile reglementări au avut ca scop de a stabili noi reguli în privința colaboratorilor care au activat în organele procuraturii și au obținut dreptul la pensie după intrarea în vigoare a noilor reglementări, adică după 01 iulie 2011 și nicidecum prin noile reglementări nu se prezumă schimbarea situației persoanelor care au dobândit dreptul la pensie până la intrarea în vigoare a reglementărilor respective.

Prin urmare, dispozițiile alin. (8) al art. 73 din Legea cu privire la Procuratură nr. 294 din 25 decembrie 2008, deși au fost abrogate, sunt aplicabile în continuare la recalcularea pensiei procurorilor ce au dobândit dreptul la pensie până la 01 iulie 2011.

La data de 08 mai 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 07 martie 2019 a Curții de Apel Bălți și pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În susținerea recursului a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Bălți a examinat superficial prezenta speță, cu

interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material.

A indicat că prin art. VIII din Legea nr. 56 din 09 iunie 2011 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost abrogate alin. (3)-(10) al art. 73 din Legea nr. 294 din 25 decembrie 2008, care prevedeau dreptul procurorilor la recalcularea pensiei pentru vechime în muncă și a indemnizației viagere în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

Astfel, a afirmat că noua redacție a art. 73, în vigoare de la 01 iulie 2011, prevede că procurorii, cu excepția procurorilor militari, au dreptul la pensie conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998. Respectiv, art. 46² din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 nu prevede faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

Prin urmare, recurenta a susținut că începând cu data de 01 iulie 2011, pensia procurorilor nu se mai recalculează, dar se indexează anual la data de 01 aprilie conform art. 13 din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 07 martie 2019.

Decizia instanței de apel redactată integral a fost expediată în adresa părților la data de 01 aprilie 2019, potrivit scrisorii de însoțire nr. 6416 (f.d. 112) și a fost recepționată de Casa Națională de Asigurări Sociale la 04 aprilie 2019 (f.d. 113).

Astfel, recursul, depus la data de 08 mai 2019 de Casa Națională de Asigurări Sociale, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu